

Odborný posudek

dle

**Metodiky posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště
chráněných synantropních druhů živočichů**

Rekonstrukce objektu garáží nákladních vozidel - Rychnov nad Kněžnou

Řešitelská organizace: DAPHNE Institut aplikované ekologie, z.s.

Řešitel: Mgr. Jan Myšák, Ph. D.

V Ostrém Kameni 6. 6. 2019

Identifikační údaje posuzované budovy:

Adresa: Pod Budínem, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, areál SÚS – garáže bez čísla popisného nebo evidenčního

Katastrální území: Rychnov nad Kněžnou (744107)

Parcela: 2461/49

Charakteristika budovy:

Jedná se o řadu budov sloužících jako garáže, dílna pro servis strojů a kancelář. Zastavěná plocha činí 2041 m², přičemž stavební úpravy – demolice se týkají plochy 1028 m². Objekt má jedno nadzemní podlaží. Objekt je vystavěn ze zděného cihlového systému. Pouze část navazující na nedemolovanou část objektu (garážová stání) je tvořena systémem skeletovým ocelovým. Skelet je obestavěn výplňovým zdivem. Střešní konstrukce je nesena ocelovými příhradovými nosníky. Objekt není podsklepen.

Okolí budovy

Budova je součástí průmyslového areálu Údržby silnic tvořeného především dalšími administrativními budovami a garážemi, které propojují zpevněné komunikace. Areál leží na jižním okraji Rychnova nad Kněžnou, který je využíván především průmyslově. Zásah do okolní vegetace se nepředpokládá.

Charakteristika zásahů na budově

- 1) Stávající objekt bude částečně zdemolován, a to včetně likvidace betonových základových konstrukcí. Ruční práce se předpokládá při demolici zdiva navazujícího na nedemolovanou část, zbytek konstrukce bude bourán pomocí mechanizace. Dále bude užito mechanizace při likvidaci základových betonových konstrukcí (pásky, desky), odvozu materiálu a při rekultivaci. Zdemolovaná část objektu navazuje na nedemolovanou část a je souvislá, vyjma místnosti kotelny a navazující místnosti s uzavěrem plynu, kterých se demolice netýká.
- 2) Stávající objekt nahradí nová budova, která bude mít totožné využití a obdobné parametry. Půdorys budovy nových garáží bude obdélníkového tvaru o rozměrech 57,69 m x 21,75 m, nejvyšší bod objektu bude v úrovni 9,50 m nad okolním terénem. Nosná konstrukce budovy bude skeletová, ocelová, opláštěná pomocí sendvičových panelů. Stavba bude zastřešena krytinou tvořenou ze sendvičových panelů spočívajících na ocelových vaznicích. Po obvodu bude vystavěna podezdívka ze ztraceného bednění.

Plánovanými zásahy (demolice objektu) nedojde k žádným změnám – nezmění se zastavěné ani užitné plochy, dispoziční řešení, funkce a využití zůstane zachováno.

Zoologický průzkum

Zoologický průzkum byl realizován dne 29. 5. 2019. Vizuální pozorování bylo zaměřeno na veškeré potenciálně vhodné úkryty a hnízdiště uvnitř budovy a na jejím plášti. V budově i blízkém okolí pak byly cíleně vyhledávány pobytové stopy zájmových živočichů.

Současný technický stav budovy i její samotné provedení vytváří velké množství štěrbin, spár a otvorů vedoucích do podstřešních prostor. Podstřešní prostory jsou tak volně přístupné pro ptáky nebo netopýry. Jejich přítomnost v budově však nebyla během průzkumu zaznamenána. Objevena byla pouze dvě hnízda pravděpodobně **vrabce domácího** (*Passer domesticus*). Hnízda se nalézala ve dvou z garáží. Jedno bylo na ocelové střešní konstrukci, druhé na izolaci obaleném potrubí. Pod hnízdy ani v jejich okolí však nebyly pozorovány žádné pobytové stopy. Podle všeho tak letos zůstala neobsazena. Rovněž členitý vnější plášť budovy skýtá ptákům i netopýrům velké množství potencionálních úkrytů nebo hnízdišť. Jedná se především o prostory za okapy, pod okenními parapety a pod přesahující střechou. Na obvodové konstrukci se nachází také řada poškození v podobě dutin a polodutin. Průzkum i těchto míst ovšem nepřinesl žádná nová pozorování, a to jak samotných živočichů, tak jejich pobytových stop.

Vrabc domácí (*Passer domesticus*) je typickým obyvatelem kulturní krajiny, kde žije v těsné blízkosti lidských sídel. Vrabci jsou společenští, obvykle hnízdí pohromadě více párů. Ve městech, kde je méně příležitostí nalézt vhodné místo, hnízdí i jednotlivé páry samostatně. Samostatné hnízdo je nápadná stavba. Mezi slámu, seno a úlomky rostlin, které tvoří základní materiál, jsou vpleteny provázky, papírky, kousky plastů a peří. Hnízdění probíhá od dubna do srpna, a to 3x nebo 4x. V ČR hnízdí početně na celém území. Během posledních cca 20 let je však zaznamenáván pokles stavů. Ve městech jsou vrabci vázáni na existenci parkových ploch s keřovými porosty a travnatými pásy a vnitroblokovou městskou zeleň. Nepříliš udržovaná zeleň vrabcům vyhovovala, poskytovala úkryt, nocoviště, potravu, materiál na stavbu hnízda, místa pro prachové a vodní koupele. Dříve běžné, neupravené keře s olistěnou vrchní částí a proschlou spodní a holým povrchem půdy ze středu velkých měst téměř zmizely. Stejně tak proluky mezi domy, dvorky s popelniciemi, domy s poškozenou omítkou a mnoha hnízdními možnostmi. Aby rodiče zabezpečili pro mláďata stejné množství potravy jako dříve, musí překonávat větší vzdálenosti a potřebují více času. Zvyšuje se tak riziko, že se stanou sami potravou, střetu s dopravními prostředky a skleněnými plochami. V letech 2001-03 u nás hnízdilo 2,8-5,6 milionu párů. Přesto V ČR zatím nepatří mezi zvláště chráněné druhy a není ani uveden v červeném seznamu.

Podle ustanovení § 5a odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. jsou však všechny druhy volně žijících ptáků chráněny před zničením a poškozováním, které vede nebo by mohlo vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, narušení jejich rozmnožovacích schopností či zániku jejich populace. Zejména je zakázáno úmyslné poškozování nebo ničení hnízd a úmyslné vyrušování během rozmnožování a odchovu mláďat. V případě, že by mohlo dojít k porušení těchto podmínek ochrany, je Orgán ochrany přírody (v tomto případě příslušný OOP

s působností obcí s rozšířenou působností) oprávněn zakázat nebo omezit rušivou činnost a specifikovat podmínky pro výkon takové činnosti.

Závěr a doporučení dalšího postupu

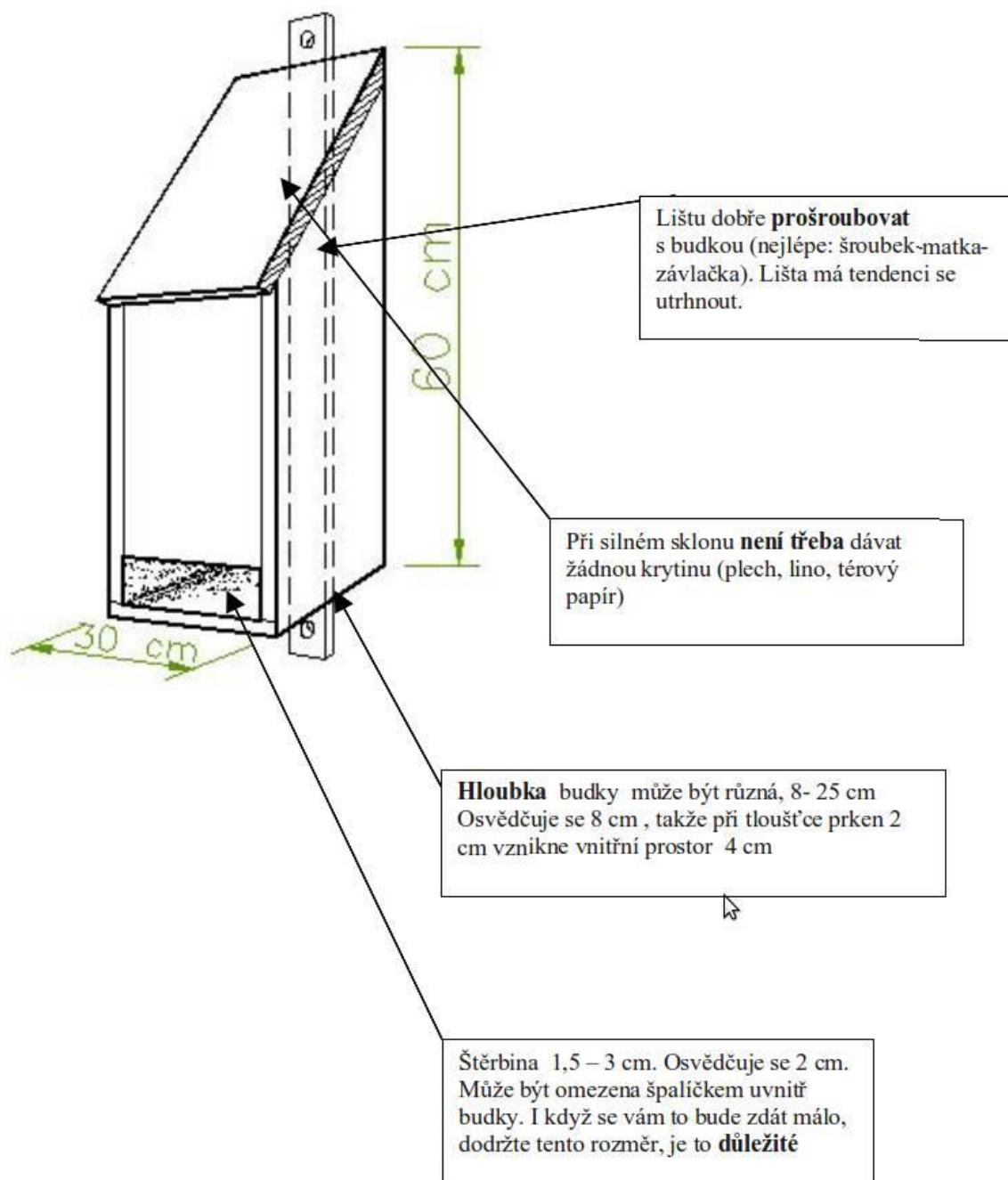
Zaznamenaná hnízda **Vrabce domácího** (*Passer domesticus*) byla se vší pravděpodobností neobsazená. Nelze však vyloučit využití hnízd při dalších snůškách později během roku. Demolice budovy, pak **může znamenat porušení ustanovení § 5a odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.** Demoliční práce by pak měly být načasovány mimo hnízdní období, tedy v termínu **od 1. srpna**.

Dále doporučujeme zavést opatření, která zvýší atraktivnost nové budovy pro synantropní živočichy:

- 1) **odvětrávací otvory** obvodové konstrukce ponechávat otevřené a **neosazovat** je **odvětrávací mřížkou**
- 2) také lze uvažovat o **instalaci budek pro štěrbinové netopýry** pro zachování možných úkrytů také na nové budově. Dřevěné budky by měly být zhotoveny z 1 až 2 cm silných prken, na **vnitřních stranách nehoblovaných**, aby netopýrům poskytl možnost snazšího přichycení. Mezi jednotlivými prkny by neměly být žádné mezery, obzvláště stříška by měla být kompaktní, nejlépe z jednoho kusu dřeva.

Budky na budovách je vhodné umísťovat **minimálně 2,5 m nad zem**, nejlépe na jižní resp. závětrnou stranu. Horní výška není omezena, ale je třeba dbát, aby byla budka dostupná pro případnou kontrolu či údržbu.

Budky jsou netopýry využívány v letním období, je vhodné je tedy umísťovat na jaře. Opravy a údržbu budek provádíme zásadně v zimních měsících. **Pozor! Netopýři mají (na rozdíl od ptáků) vyvinutý čich, pokud budku natřete páchnoucí látkou (barvou, mořidlem), neobsadí ji.** Vytvořené linie budek je vhodné pravidelně kontrolovat. Pokud je budka obsazena plchy nebo plšíkem lískovým, jde o nezamýšlený, přesto kladný efekt.

3)

Celkově se dá konstatovat, že plánované zásahy neovlivní existující ani potenciální populace synantropních živočichů. Nehrozí ani početnost jednotlivých druhů, pokud budou přijata ochranná opatření. Pokud budou přijata i další doporučovaná opatření ve prospěch živočichů, lze konstatovat, že stavba bude mít pozitivní dopad.

Obr. 1: podstřešní prostory jsou volně dostupné pro živočichy díky množství spár a štěrbin

Obr. 2: odvětrávací otvory obvodové konstrukce jsou osazeny mřížkami

Obr. 3: lety poškozená vnější konstrukce nabízí mnoho štěrbin a dutin pro ptáky a další živočichy

Obr. 4: hnízdo vrabce domácího na zaizolovaném potrubí

Obr. 5: hnízdo vrabce domácího na ocelové střešní konstrukci

Obr. 6: členitá vnější konstrukce nabízí mnoho úkrytů pod parapety, přesahující střechou nebo za okapy